LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS

Biudžetinė įstaiga, Didžioji g. 17/1, LT-01128 Vilnius tel. (8 5) 231 4139, faks. (8 5) 279 1033, el. p. centras@genocid.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191428780

Grant Arthur Gochin, 2020-02-03Nr. 14R-
atstovaujamam advokato Roko Rudzinsko Į 2020-01-08
A. Mickevičiaus g. 14-2
LT-08119Vilnius

DĖLINFORMACIJOS PATEIKIMO

Atsakydami į Jūsų raštą informuojame, kad Jūsų teiginys,neva Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (toliau – Centras) „*sovietų ir nacių okupacinių režimų kolaborantus vertina skirtingai*“, neatitinka tikrovės. Centras visus kolaborantus vertina pagal vienodą kolaboranto apibrėžimą: tėvynės išdavikas, bendradarbiaujantis su šalį okupavusios valstybės institucijomis, kenkiantis savo krašto valstybingumui ir piliečių interesams (Valstybinė lietuvių kalbos komisija). Tai akivaizdu iš daug metų leidžiamų Centro leidinių sovietų genocido ar Holokausto tema, pvz.: „Vokiečių saugumo policijos ir SD Vilniaus ypatingasis būrys 1941-1944 m.“, „Holokaustas Lietuvoje 1941-1944 m.“, „Lietuvių policijos batalionai 1941-1945 m.“ ir kt.

Centras nesutinka su Jūsų lyginimu, kad „*tiek P. Cvirka, tiek J. Noreika veikė sąmoningai prieš Lietuvos gyventojus, abu asmenys aktyvūs propagandiniai publicistai, abu vadovavo delegacijoms, palaikiusioms Lietuvos įsiliejimą į okupacinių režimų sudėtį, abu asmenys priėmė prievartos sprendimus, lėmusius Lietuvos gyventojų žūtį*“.

Centras pateikė faktus ir išsamius argumentus, įrodančius, kad Petras Cvirka savo politinėje – visuomeninėje veikloje sąmoningai, reikšmingai ir savanoriškai kolaboravo su okupacinėmis sovietų valdžios struktūromis, o jo kolaboravimas sukėlė didelių ir žalingų pasekmių Lietuvos valstybės ir jos piliečių likimui(išsamią Centro išvadą galite rasti čia: http://genocid.lt/UserFiles/File/Titulinis/2019/20191211_cvirka_ekspertine_isvada.pdf).

Centras taip pat pateikė faktus ir argumentus, kodėl Jono Noreikos veikla nelaikytina kolaboravimu, juos galite rasti čia:

http://genocid.lt/UserFiles/File/Titulinis/2019/20190327_noreika.pdf ir čia: http://genocid.lt/UserFiles/File/Titulinis/2019/20191218_pazyma.pdf

Trumpai apibendrinant esminiai skirtumai tarp P. Cvirkos ir J. Noreikos veiklos yra šie:

Petras Cvirka sąmoningai ir esmingai prisidėjo prie 1940 m. Lietuvos okupacijos ir aneksijos ir iš to turėjo akivaizdžios asmeninės naudos.Tuo tarpu Jonas Noreika veikė priešinga linkme – ryžtingai siekė Lietuvos nepriklausomybės, nacių ir sovietų okupacijų laikotarpiais administracinį darbą pasirinko kaip priedangą antinaciniam ir antisovietiniam pasipriešinimui, už šią veiklą abiejų režimų buvo suimtas ir kalinamas (nacių laikotarpiu – Štuthofo koncentracijos stovykloje, sovietų – KGB kalėjime), o galiausiai sovietų valdžios buvo nužudytas.

2019-03-27Centras savo paskelbtuose paaiškinimuose išsamiai paaiškina, kad J. Noreikos nurodymai dėl Žagarės geto nėra jo valia atsiradę įsakymai. Savo argumentusCentras papildomai pagrindžia 2019-12-17 Centro pažyma „Apie Jono Noreikos (Generolo Vėtros) veiklą antinaciniame pogrindyje“. Atkreiptinas dėmesys, kad Šiaulių apskrities nacių komisaras H. Gewcke ir jo pavaduotojas E. Bubas, kurių įsakymus perdavė J. Noreika, 1945 m. po tardymo sąjungininkų buvo paleisti, o 1970 m. Liubeko teisme jiems buvo atmesti kaltinimai dėl Holokausto (Gewecke nuteistas tik dėl vieno Šiaulių geto kalinio nužudymo).

2018-07-18Centras savo rašte Nr. 14R-52 Jums išsamiai paaiškino, kad laikraščio „Žemaičių žemė“ leidimą kontroliavo okupacinė vokiečių valdžia, kad po straipsniais nėra nurodyti autoriai, todėl nėra galimybės nustatyti jų autorystę.

2019-12-17 Centro pažymoje rašoma, kad iš Telšių į Kauną atvykusi delegacija, kurioje dalyvavo ir J. Noreika, atvežė žemaičių pasirašytą paramą Lietuvos laikinosios vyriausybės paskelbtai, bet vokiečių nepripažintai Lietuvos nepriklausomybei,taip pat paramąvokiečių nepripažįstamai Lietuvos laikinajai vyriausybei.Atsižvelgiant į tai, Centro nuomone, šios delegacijos sulyginimas su 1940 m. delegacija į Maskvą, kurios tikslas buvo priešingas – įteisinti Lietuvos okupaciją bei okupacinę valdžią, vertintinas kaip *reductio ad absurdum*.

Generalinė direktorė Teresė Birutė Burauskaitė

Dalius Egidijus Stancikas, tel. (8~5) 275 1266, el. p. dalius.stancikas@genocid.lt